

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Očniški izbori u Puli: Sutri dake počimlju očniški izbori u Puli. — Radi neslašice prostora nemožemo danas obsljire o njima govoriti, te upućujemo naše čitatelje da dobave list „Omnibus“ u kojem će ju naći potrebne upute. Samo napred da se kamora arusi a drugo te već doći. —

Pišu nam iz Šegotići. U „Giornalottu“ citamo, da je neki Giorgio Lenzo-vich dostavio za Legu 4 Kr. Što ih je sakupio u selu Šegotići općine Krnice od braće Čveki i Vincenca Tarabana Lencovich je kočijaš iz Pule hrv. roda Taraban je mesar iz Pule također hrv. roda a braća Čveki su seljaci iz spomenuto selo, svi ljudi naše krv i jezika pa sakupljaju novac za zloglasnu „Legu“, koja svojim školama odnarođuje istar, djece hrv. jezika!

U Šegotićima davati novac za Legu! Šta radi Tone Ciliga i Šumberac? Ali su i oni promjenili gaće? Svakako sramiti se moraju svi: i Lencović i Taraban i Čveki! Pa još pitaju, da im „Družba“ dade školu!

Izbornici pozor!

Držite na pamet izbornici, da koji neće na izbor pod ispricom da ne ide ni za jednu ni za drugu stranu, taj je kukavica, a kukavica je gor i otvorenog protivnika, jer s ovim barem znadeš kako postupati.

Dakle mi svi hrvati i u opće slovinci ujedno s poštениmi talijanima i s c. k. mornaricom zajedno, a s druge strane kamora. Budemo li složni kamora će sigurno propasti.

Hrvati i Hrvatice!

Sjećajte se uvjek družde sv. Cirila i Metoda, kupujte uvjek ojezne žigice, marke, olovke i sapun.

Nezaboravite također u vašim potreban obratiti se u tiskari i knjigovoznicima papirnici Laginja i dr. Pula.

Svoj svome pak će se naš narod u malo vremena dignuti na vlastite noge.

Pazinski kotar:

Mrak ostao u Mraku!

Najbolji dokaz koliko Hrvata imade, u Istri pokazali su izbori od 14. maja. U cijelom izbornom kotaru Pazin, dobio je naš dični zastupnik Dr. Matko Laginja 8.561 glas, a gosp. Mrak mračnih 2048 glasova, dakle niti četvrti dio. Kažemo „mračnih“ glasova, jer smo uvjereni, da bi se njegovi glasovi ne polovicu ili trećinu bili snizili, da nije talijanska kamora uplivala svojom starom lisičjom lukavošću na našu još neuke zavedene, dakle slijepe, a stoga i „mračne“ ljudi.

Pomislite ljudi, na Labinskima na tom neoborivom (kako oni kažu) talijanskem teritoriju, dobio je gosp. Mrak svega skupa 287 glasova, socijalista Bučić 471 a naš Laginja 896 t. j. 187 glasova više, nego Mrak i Bučić skupa.

Vredno je, da spomenemo, da je naš oblubljeni Dr. Laginja u samom Labinu dobio 103 glasa, da je dalje na Vinesu Mrak dobio samo 4 glasa a u S. Lovreču (samo 1 jedini glas, dočim je u Sv. Nediji pomoću poznatog E. Nadićevića dobio 71 glas a u Labinu sakupio samo 211 glasova.

Da nije socijalista ili da su ti ljudi samo nešto učenjici, te da hi razpoznaš da će sami onda moći napredovati, kada se slave u ruke svojih ljudih, sjegurno bi bilo palo još barem 300 glasova za Laginja na Labinstinu.

Što dakle ovi znači? Znači to, da se i Labinstina budi i da ee tački narod do-malo stresti sa sebe teški jaram, koji mu je bio nepravedno nametnut od puljskoga pribjegle, koji je mislio; da je sloboda samo za njega, te da ima prava tlačiti na siromašni, neuki narod, ne davajući mu

škola, na davajući niti yode za piti i ne gradeći niti tako potrebite putave, za koje, stvari pak naš čovjek pišće dvostruki adi-cionalni imat.

Što će pak reći naš dični gojp. Gerci kad dočuje koliko je njegovo agitiranje koristilo na labinstinu? Gosp. Gerci, Vas koji ste „putulismus sanguis“, Vollblut! — od oca i od matere Slovensko — mistimo da Vas oni brojevi neda biti puštati hladnokrvnog kao što to nije moguće ni pomisliti. Nu znate šta, mi čemo Vas i Vaše po drugi put ljepe savjetovati; sku-pite tunju i mrežu u brod pa odbrodite čim prije u Vašu ljevu Kalabriju a mi Vas želimo pogodan vjetar na putu i ljepe vremena u Kalabriju a da se budete mogli barem sunčati, jer i onako četa dobiti posve malo drugoga posta a od politike ne čemo ni govoriti.

Što će pak reći neki c. k. činovnici u Labinu, koji još uvjek neće ili na žadnu po ptiči nasemu narodu u njegovom jeziku nego treba, da naš čovjek ide od Irude na Pilata i da još plati tko mu pročita i protumači zašto ga zova na sud itd., kao da još nije dosta ono, što plaća veći adi-cionalni vanjski čovjek nego isti Labinjan, koji ima i ferale, i obič. šternu i „komun-ski palac“ i placu Sv. Marka koji će do-malo pasti, pak čuje još i mušiku, a da se Labinjan malo pozabave, kad im je dosadno, a i to sa našim novcem.

Puno smo značiteljni, da li će gospoda na prizivnom gradu u Trstu pri popunjenu mjestu sudbenog pristavaču čuti na-gla i poslati našeg čovjeka. Gosp. pred-sjednik priz. sud. uživa dobar glas prav-dneg čovjeka, te smo baš značiteljni koga će nam poslati u Labin a napomi-njemo same to, da se na sudu Labinu radi 90%, za naše vanjske ljudi, koji ne znaju ni slova talijanski.

Nu moramo još nešto u ovoj prigodi sasvim vrube našemu narodu preporučiti a to je slijedeće: svaki čovjek ima pravo kad dodje na sud, da mu se govor i piše u njegovom jeziku a gospoda činovnici moraju pisati i govoriti sa strankom kako ona hoće, dakle ljudi, kad dodje na sud, na porezni ured, na poštu ili pak gosp. notara, govorite po našu i pište, zahaj-vajte, da Vam se i piše po našu i onda će te viditi, da deće bititi posluženi jer gospoda činovnici su za to plaćeni. Ako li pak neće jer im je naš jezik mrak ili ga nepoznaju, onda neka i oni idu činiti kompaniju gosp. Gerci u Kalabriju, gdje neće više čuti našega jezika i gdje im ga više neće trebati.

Narode, mi te ljubimo, mi čemo za-te i za našu svetu i milu domovinu, za naš lepli i sladiči materinski jezik raditi iz naših sila ali očekujemo i od tebe pomoći, kada sto si pokazao na 14. maja i za što Ti najsrdačnije zahvaljujemo.

Zakuhajemo govoreci: „Zora puca bit će dana“ i slijeduci: Živio naš hrvatski narod u Istri, Živila Istra, Živio naš dični zastupnik Dr. Laginja, a svim Katrežima saljemo slijedeći darak:

Slomili smo ireditnu. Već je na tlu i u prahu, Gorko grizu sad palentu Jer ostade Mrak u mraku.

Drugi opst od ljutosti Gule scbi sjedju diaku, A to stoga jer sad vide, Da im osta Mrak u mraku.

Sareći i talijanski I drugovi su svi u strahu, Od žalosti nit, ne jedu. Jer ostade Mrak u mraku,

Sad se boje kako zetić
Kada pas mu je u traku,
Pred Leginjom borcem starim.
A Mrak osta daš u mraku

Is Buzetu pisan koncem maja 1907.

Dovoljno nam, da Vas ovim dogodom obavjestimo o divljačkoj navalni, koju smo dne 24. maja uđele u gradu Buzetu do-zivili.

Nismo htjeli nikudjer prije javljati dok nečujemo šta će naši mili prijatelji talijani javili i zatrubiti u svjet, ali posto smo dozneli da je trčanski „Lavoratore“ izbacio čeluž na naše svećenstvo i na našu ženu, nemožemo dulje šutiti na takove nedostojne klavete i prostote nazovi so-cijal-demokratskog glasila!

U petak dne 24. na večer oko devet sati izšla je talijanska glazba po mjestu praćena od nekoliko mladića, koji su nosili crvenu zastavu, zatim, od dječurilje i nješkoliko žena i djevojaka, svih skupa 30—40 glava, dok su se njihovi kapuironi dugo držali. Rulja je vikala svatih proti Hrvatima kako to već oni znaju.

U to vrijeme razvratili su i naši kuće i „Narodni dom“ bio je najsjajnije razsvetljen, to je naše socialistički rade pod štrmom kamore, najjače zapeklo. Glazba njihova je prestala igrati, a muzarija dim je čula, da i naša glazba igra kod „Narodnog doma“ počela je nabacivati proti Hrvatom svakojake pograde. Okolo deset i pol zavladalo mrtilo u gradu; nas nekolictina posli smo gosp. župniku sa gospodjama, da se naučimo krasne večeri i da vidimo što se pred „Narodnim domom“ zbiva. Kad najednom nahrugi ta rulja ljudi, koja je negdje si-gurno u krčmi bila, da se okrije pod stan gosp. Kurelića i tu počela vikati: abbaso preti / itd. itd. i pjevati „viva Dante“, dok o socijalizmu nije ni riječ se čulo. Na-jednom doleti dosta veliki kamen koji pada među gospodju J. i gospodju Š. a zatim je slijedio bombardament sa kamenjem, koje radi dosta visokog položaja stana gospodina župnika, nije moglo cilja doseći, već je padao na one natrag, koji su ga bacali. Onda ta rulja navalila na stan župnikov i počela silom otvarati vrata, a da nije bilo slučajno prisutno oružništvo neznamo, kako bi se bilo prosto.

Po našem sudu oni su učinili unapred plan kako će na naše navaliti. Mi smo sve potankosti pobrali, da se može podnesti kaznenu prijavu, jer oni tvrde, da se iz stana župnika bacalo kamenje, lutvili, staklo i što ti ja znam, što, na čemu nije niti zere istine, već je istina da su oni bacali kamenje i da je isto na njih same padalo.

Vidite malo, kako su ljepe počeli naši socijalisti raditi za talijansku kamoru dok su kod zadnjih izbora samo trojica glasovali i to jedan soboslikar, jedan činovnik porezne ureda i jedan kako se čini da postaje.

(Proti onomu luku nemože se ništa jer bi valjalo, pred talijansku porotu u Tratu, a Vi znate da, da je u Tratu, ili u obče u Primorju talijanski socijalizam, i talijanska kamora sto no rieč: „jenega skriji, drugega pokazi“. Uži izbori u Istri docient. Op.-ured.)

Koparski kotar:

Čudan dekret!

Roč, početkom junija 1907.

C. kr. zemaljska škola. Vijeće u Poreču zaključilo je u svojoj sjednici dne 81. decembra 1906., da se razdieli trorazrednu utrakvištinu pučku školu u Roču, u dvo-razrednu hrvatsku i jednorazrednu talijansku. U dočinjenom dekretu kaže se, da će se to odmah izvršiti, čim postane ta odredba pravomoćna. I akoprem je ta odredba već davnina pravomoćna postala, pošto se nje — u koliko ja nama poznato — s nijedne strane utok proti razdiobi

škole učinio, ipak se naša škola još danas od talijanske definitorne razdielila nije. Jos uvek je vodja objju škola talijanski učitelj, akoprem niti izpit za hrvatski jezik nema.

Usudjujemo se umoliti slavno c. kr. kot. školsko vijeće u Kopru, da izvoli iz-prašiti neriešena dekrete, odnosno neizvršene odluke ili pak ono, odmah izvršiti iz dekreta ispušti, da se ne budemo dru-giput ničemu nadati mogli!

Lijenost, jo — smrtni grejeh! —

Nama ne bi najdraže bilo, da i pos-tekom buduće školske godine talijanski učitelj upisuje našu dječecu u školu, jer ima taj barba previse finu takliku za to! — Dogodilo se prošle godine, da je jedan mlađi htio upisati svoga brata i sestru u hrvatski odio, ali naš voditelj je kazao, da mora otac doći. Došao otac i upisao dječecu u talijansku školu! Sjegurno je prije i otac htio upisati dječecu u hrv. odio, ali kasnije je valjda došao sveti po sredbi bio! Čudno, zar ne?

Umoljavamo stoga visoko c. kr. ze-maljsko škol. vijeće za Istru, da učini potrebito, da se zaključak njegove sjednice tiči se razdiobe naše škole čim prije izvrši! Mi bo priprostili ljudi držimo da je po visoku slavnu gospodu nečastno stvarati odluke a nevršiti jih.

Vijeće ročkih občinara.
Iz Roča.
Primi smo slijedeli brzovaj:
Hrvati pobjedili jednoglasno u svih trih teli.

I ta je občina, kamo spadaju i porezne občine Gorenja vas, Dolenja vas, Lesišćine i Semić, jednom bila u rukama kamore od koje sada niti traga neima.

Samo napred i Istra će se preporoditi na novi i bolji život.

Upozorujemo čitatelje na obširniji član-čić, koj o tom donosi današnji Omnibus.

Ovdje ističemo samo to, da je našeg puka, usupor velikog posla u zemlji, pri-stupilo na izbore toliko, da ga Talijani nebi bili preglasali u nijednom tijelu, kad bi makar bili došli svi do zadnjega. Dobar znak i Bože daj bolje!

Iz Roča. Poslije propusti talijanske stranke u Istri kod zadnjik izbora reć bi da se mi ovđje više u Roču ne načazimo, nego u Kalabriju, u pokrajini, razbojnici. Naši takozvani talijančići reć bi da su poludili. U blizini Roča pred timi barkari kalabrežkim nesmije naš narod više ni zapjevati a da ga nebi ovi divljaci napali kamenjem i puškama i kolovodje njihovi namjesto da bi ih mirili, pucaju puškama oni, sami na naše ljudi. Tako dogodilo se je u nedjelju, večer dne 26. pr. mj. Prošli su naime naši kmetovi mimo Roča pje-vajući iz Nugle kući, a kad su došli blizu Roča nekoj rođani, koja se i poznati, na-vali na njih kamenjem a poznati N. prvak ovdje je propale talijanske stranke pucajo je za njima is puške 5 ili 6 puta, te je ovdješnjoj gospodji pošteupraviteljici, g. Josipu Čeh, kugla mimo glave prošla. Nezna se što bi se još bilo dogodilo, da nisu, otrutnici čuli pucajanje i pričekli u Roč i uzeli pušku gospodnjem talijanu koji je bio do sada više puta kažnjen radi prekršaja §. 411 i 431.

Ovdješnju občinsku tajniku i g. Jakcu, učitoju u Humcu, koji živi medju timi divljacima, to su uvek u pogibiji, i koji nisu bili nikada kažnjeni niti može, itko reći, da su slabog ponašanja c. kr. kotarsko poglavarstvo u Kopru nije htjelo izdati dozvolu da mogu nositi oružje!

Ali nisu u Roču samo mužki takovi, već su ženske jošte gore kojim na čelu stoji svakinja životera iz Kopra, ili bolje receno supruga nadučitelja Masalina sa ženama kćerkama; iz čijih usta ne čuje se nego izazivanje i poruge proti našem mirnom narodu.

Kako može ovakov, učitelj učiti dječecu da se moralno ponašaju kada nije vredan načitati ženu i dječecu svoju? Napadajte i-

nađajte naš miran narod, ali budite uvjereni da nećete ni vi dobro proći ako naišem puku, konačno do nekata dogori. Svaka sila do vremena!

Osp, 1. junija 1907.

U br. 31 od 21/5. t. l. donata "Nala Sloga" duplo iz "Prevlaka" gdje je objavljen izid izbora dne 14. maja u tamnoj sekcijskoj. Dopisnik kaže, da ga boli što je došlo među izbornicima da nesklada i cijepanje glasova u toj, u i sekcijsi Osp; posto su nekoji glasovi pali na g. Kompareta i g. Šiskovića. Sve to je istina i treba ubjala pomilovati taj nesklad!

Na konac dopisa dopisnik nekako zaključuje, kano da su gori spomenuta gospoda sakrivila taj nesklad!

Ja za svoju osobu izjavljam:

1. Nisam imao najmanjeg uticaja u taj nesklad!

2. Na svih sastancih u IV. izbornom kolatu priporuci sam kandidata Mandića.

3. Kad sam indirektno doslušao, da hoće nekoj za mene glasovati, i bio o tom opozoren od istog Mandića, sazvao sam u Osapskoj sekcijsi (u Matkolijskim) sastanak gdje sam javno izjavio, da odsklanjam glasove na moju osobu, i opet priporuci Mandića (Edinost 7/5) i u tom disciplinu.

4. Kad sam doznao za "letake" odmah sam dao izjavu u "Edinost" (12. 5.) da smo svi za Mandića i za nikog drugoga.

5. G. Mandiću samom obećao sam, da ču taj pojav koliko u mene stoji lojalitetu, što se žalbože nije posvema pozorećilo.

6. U danih 11. 12. maja držao sam sastanke u Kopru u Krasici i Sterni, koji su Talijane na Brijesci nemalo uzdrmali, a 13. vratio sam se kući, kad nije bilo više vremena šlogod učiniti.

7. Sve drugo, što se „o to razcijepljnosti šapuće“, držim za prostu izmišljotinu — što se moje osobe tiče — i puku klevetu!

Osobitim štovanjem

Josip Kompare.

1 g. Karlo Šisković trgovac u Černomkalu odsklanja u podujem dopisu) svaku odgovornost za spomenuto cjepljanje glasova u sekcijsi "Prevlaka" dokazujući, da se je on strogo držao narodne discipline nakon sastanka pouzdanika na Kozini dne 28. februara 1907.

Nehoće nikomu nanieti hotimice kakvu krivdu priobčimo gornje ispravke ali pri tom nemožemo od manje a da neopazimo kako se u dopisu „Is Prevlaka“ absolutno nijde nespominje, da bi bila gospoda Kompare i Šisković radili proti kandidaturi zastupnika Mandića ili inače prušili narodnu disciplinu.

Porečki kotar:

Iz Kaštella. Javljeno je bilo, u Vašem cijen. listu, da će na 16. t. m. biti narodno slavlje u Kaštelu. Posto tog dana, glazba na moza doći, radi nekih uzroka, to Vas molimo, da oglasite u Vašem cijen. listu, da će se slaviti u Kaštelu držati dne 28. t. m.

Na 28. dakle paliti čemo ogњe u slavu naše pokjude, neki vidi Poreč, da i u njevoj blizini imade Hrvata, mnogo više nego li su oni vjerovali i stranom svjetu prikazivali, ali im se laž dokazala, kod zadnjih izbora za Beč.

Motorunčinska mjeseca junija 1907.

Netom obavljenu izbori za carevinsko viće očvidno su pokazali, da je Istra većinom hrvatska zemlja, te da joj je bio samo umjetno narinut karakter talijanski. Samo da slobode izbora, zadao je kamori, toj hrvatskoj mori, smrtni udarac.

Dakle, da je ovim zadovoljeno i g. Šisković, ali ako has želi, da priobčimo od reći do riedi njegov ispravak, molimo ga, da nam to došlom pribrišti izvoli. Op. Ured.

Glasoviti liberalom, pardon "social-demokratom", pored "social-demokrata i kralj-Hrvatkom" Rizziu, Bartoliju i braći nego li razvikan klerikalizam. Dakle, po im, utučena je luka u grtu da "Istra" je modu i programom socijalista i klerikalaca načrt zakona, koji se imade predložiti u parlamentu italijana sestavljati alcuni contadini polase u Beč da pokojna libaralica, ali prvič zasjedanju pokrajinskog sabora, te većina odzvala se kod izbora svojoj mjeni, ali čudi nikada i da će vas oni te ustanove drog poreza ili doprineska narodnoj dušnosti. Sekcija Motovuna: Barać, Sovinjsčina, Zumeški bila je tako rekuć, do jučer uz njih, ali upoznati ih, zaviriv im u dušu, okremla im ledja i prezicom dovinula im, "dosta je pašovanja, dosta je, sith smo robstva, dolje nedostojni!"

"Odar tutto" upotrebljio se i ovaj put al slabim uspjehom, jer će već od jednog podnimitenih, kupljenih tekliča i zavedenih prodavaca odgovarati pred oblašću. Med tekličem "osobito" se izlakou Paškvaliu Vesnaver, doklateni motovunac sad u Finedi. Trčao je siromah po danu i po noći, osobito po Zamesku — Fineda — i Sovinjsčini; uložio srce, jer ga svih odavna već dobro poznaju i znaju zašto tako radi; jer ima od jutre blago za rasplod i čuvat je Polesinjevih šuma na Zamesku, a to su dvije dobre krave muzeare, pa da uđu volji svojih dobročinitelja: kuda oni okom, on skokom. Ipak ga prezicom od bijali vedenim svim od sebe osim nekoliko dužnika, zaslijepljenu. Evaku im, živili! Tjeraće napast od sebe. U Zumsk pak u svoju župu nije se usudio ni stupiti jer zna, da je to za njega pretvrda kost, ne daje se onđe nikoga nit nagovorit nit podmitit. Živili!

Uz sve gošćenje, plijanevanje, podnićivanje, pratnje, strahovanje, bilo bi u ovoj sekcijsi kamori odvonoši da joj nisu u zadnji čas pritekli i pomoć nazovli Merikalci. Lukavi su to ljudi! Kakav im je program? Očitovalo ga je ustremno i tiskom med narad rasirio Dr. Vattovas prigodom svog političkog pohoda u Motovun. U jezgri u prevodu glasi: Probudi se izmuceni, siromašni, narode, dan 14. maja je dan tvoje sreće il propasti. Cuj narode i razmisljaj. Reci mi, "siori liberali, koji toliko godina tvojim glasom idu u Beč, jesu li te rada pitali za tvoje potrebe, želite? Sto su govorili il radijili za te? Prijte za te nisu marili kao ni za lanjski snieg, a sad makar i posprđnim posmjehom rukuju se s tobom, ne čitasli m na licu licumjerstvo? ... "Siori liberali, seljaci, ribari, zanatlije, davaju vam plaću, al na to imate pravo ... al međutim oni se obogačuju i vi skapavate od gladi. Daju vam liberalci novac u lihvarstvo, donašate im darove, al zato zahvalite im što vam je imanje intavolirano, što vam idu kuće, imanja na dražbu. Koliko ih je upropaseno sa djecom i obitelju radi gospode liberala? Oni nisu bili za zakon proti patvaranju vina, proti povećanju vojski, ti moraš plaćat za puške i topove, u obče na te su toliko naprili poreza, da oni relativno prema njihovom bogatstvu nista ne plaćaju. Oni su uzrok dugu svim im podcijenjenih občina. Danas ti se liberali prikazuju kao odani vjernici sv. Crkve, dobri kršćani, makar tercijari. Ali koliko puta si ih vidio u crkvi? Kad si ih vidio primili Vazam? Oni se ismjejivaju tvojoj pobožnosti, tvojoj vjeri. Oni hoće školu bezvrsku, razrešivost sv. zanithe, ukinuće blagdana. Kako su dakle ti licumjeri tako bezobrazni, da hoće, da budu tvoji predstavnici? U tu dijelu postavio bi ti tvoje pouzdanje? Nisi li sitne stranke, koja te je prevarila, zametnili, krv ti izsisa? ... Dakle, uvidi tvoje tlačitelje, od tebe samog odvizi za život ili smrt. Odvazi se složno glasiti za klerikalne kandidante, oni su sami i praviti tvoji prijatelji. Neboj se, narode, tajno je glasovanje. Dakle spomeni se da u savjeti ne smiješ dati tvoj glas nisi Bennettu niti Gambinu niti Bartoliju, niti Rizziu, niti socialisti.

Pusti ironije! Sarlatansko i Razkrinjali sti se klerikali kod užeg izbora a sad smo na čistu! Zaveli ste bili mnogo naroda pod žiljkom obrane sv. vjere, ali sad svi vide, da je vam više stalo i da hvata.

Vesti je glavna brig talijanski nacionalizmu. Školske vlasti. U sjedinicama zemalja, viča od 4. i 5. marta prihvata se školski fond u ove takse. — Evo, to će reći, poči se dažda pod kap.

Prije se do znanja odluku, kojom je c. k. pokrajinsko školsko vijeće podijelio II. petgodisnji doplatak, g. Antunu Urbančiću učitelju u Boljuncu.

Izjavlja se predsjedništvo c. i kr. pokrajinskog vijeća, da bi se i za školsku godinu 1905.-06. podijelio učiteljskim slikama u Dobrinju, g. Ivanu Mahulji i gdj. Katici Parčić nagradu od 60 K.

Prima se na znanje zaključak c. k. pokr. škol. viča od 29. studenoga 1906. kojim se ustanovljuju u Topolovcu i Gradini dvije mješovite pučke škole sa djelima učiteljskim i talijanskim.

Konačno pristaje na predlog predsjedništva pokr. škol. vijeća, da se učiteljsku kandidatinku Dumicu Rade prima privremeno na pučku školu u Resiki Paprata.

U sjedinicu od 27. februara i 21. marta 1907. ovo je više usvojilo ove zaključke:

Učiteljicom trećega reda u Puntu, imenjuje se gencu. Filku Maračić, a ravnajudicu učiteljem III. reda u Korniću, gosp. Antuna Stefančića.

Prima se predlog, da se imenuje na mjestu učitelji u Nerezinam i Lanišću. Postavlja se u trajno stanje mira ravnajudicu u Vrbniku gdj u Nikolicu Volarić. Dvima učiteljskim slikama podijeljuje se dopust za celi školsku godinu.

Jedno kotarsko škol. viče dalo je ukor jednoj učiteljici, pa ovo diže taj ukor.

Ne prima se predlog, da se raspusti jedno mještansko školsko viče.

Pitomcima učiteljske škole i učenima pripravnih tečaja podijeljuju se pore i pripomoći. — Potvrdilo se izključenje jednog djaka iz c. k. pomorske škole u Malom Lošinju; jednom se učeniku gimnazije u Kopru zaprijetio sa izključenjem.

Rješavaju se predlozi imenovanja dva mještanskih učitelja na gimnazijah u Kopru i Pazinu:

Potvrđuje se ustanovljenje zasebne škole "Družbe sv. Cirila i Metoda" u Smoljanima. — Raspravljaju se predlozi gledje obuke ručnog rada u Žminju, gledje povećanja nagrade vjeročiteljima i gledje površanja satova obuke u vjerouci.

Pretresuje se molba za ustanovljenje nautičke škole sa hrvatskim naukovnim jezikom.

Školski praznici. Naredbom od dne 21. aprila 1907. br. 16.359. odludio je c. k. ministarstvo za bogoslovje i nastavu da se ima dne 6. julija zaključiti tekuću školsku godinu 1906.-07. u svih onih srednjih, učiteljskih i nautičkih školah i ovim slučajem zavodih, kojim bi školska godina imala svršiti dne 15. jula.

Izborna zemljoknjišna karta. Primali smo tu zanimivo zemljoknjišnu kartu izdanu nakladom g. Freytag & Berndt (Beč VII). 1. Schottenfeldgasse 2. U karli su naznačeni svi pojedini koluri s imenom odnosnoga zastupnika s raznim statističkim podatki. Cijena je karti 2 K. te se istu preporučuje. —

Predsjednik "Slovenske pučke stranke" D. Šusterić boravio je proglašenje tijedne u Zadru, to je posjetio nadne zastupnike D. Ivčevića, Blankinija i Prodana. On je došao da se informira, što misle dalmatinski zastupnici o grupiranju u novoj zastupničkoj kući. Toli D. Šusterić koli J. Blankini kazali su mu, da su oni za to, da se svijet Stveni —

Ivan Budžon občinski savjetnik iz Lanišća šalje 20 K Družbi sv. Cirila i Metoda dorovanih od veleu. g. Matka dr. Laginje mjesto objeda u Gorenjoj vasi dne 2/6. 1907. prigodom kraškog dogovora. — Ovi iznosi izravniji su mještajno po-

Plemenitim dorovanišćima i srdaćima

Oplati, priposlana itd.
tiskaju i računaju se na temelju
biljnog cienika ili po dogovoru.

Novci za predhodnju, oglase itd.
deluju se naputnicom ili polađi-
ćicom pod. Štedionice u Bedo
na administraciju iste u Puli.

Izlaži svake četvrtku

o podne.

Netiskani dopisi se ne vrade
nepodpisani ne tiskaju a
nefrankirani ne primaju.
Predložata za postotinom sto:
10 K. u obec. } na godine
8 K. u seljaku. }
III K. 6—, odn. K. 250 na
pol godine.

Ivan carevine više poštirine
platiti i stavlja se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zato
stoji 20 h., koliki u Puli, toli
Ivan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se
u »Tiskari Legion« i dr. prije
J. Krmpotić i dr. (Via Giulia
br. 1), kamo neka se nadovrijedu
sva plama i predplate.

Bandić u Trstu (Via Crociera br. 1, il. kat).

njesta zaposjednuta. Sve galerije
natlačene občinstvom, među ko-
jima osobito gospodje.
vatski i slovenski zastupnici sa
p. Srba zauzele opredijeljena im
u središtu. Uz njih na desnu jesu
demokrati svih narodnosti svaki sa
karanskom na kaputu. Nasima
zauzele svoje mjesto zastupnici
naroda, od kojih imade svaki na
bieli i crveni karandš. Njima na
sjedno zastupnici poljskoga naroda
ni. Socijaldemokratom na desno
jemci raznih struja i stranaka.
oko puna kuća predočuje krasan,
utan pogled.

11 sati stupi u dvoranu i zauzmu
njesta svi ministri. Odmah zatim
ministar predsjednik barun Beck
i ujedno i svi ministri i svi za-

nalogu Njeg. Veličanstva otvara
predsjednik carevinsko vijeće i
poštarijega člana kuće da zauzme
ničko mjesto i da se kuća pri-
o konstituiira.

o najstariji član zastupničke kuće
zauzme predsjedničku stolicu
ravi novoizabrano državno zastup-
i kojega očekuju narodi i država
plagodati. Na koncu podujeg poz-
ove zastupnike da usliknu Njeg.
tu trokratni; Hochl

toga pozove da vrše privremeno
nika najmladje zastupnike i to od
narodnosti po jednog. Od strane
pozvan bijaše Dr. Tresić a Slo-
Dr. Benković.

ovi tujnici pročitaše zatim redo-
rmulu svečanog obećanja — svaki
jezik.

šlo se zatim napolaganje svečanog
a.

u bijaše iscrpljen dnevni red.
predsjednik priobči da su zastupnici
za sredru o podne u Kraljevski
dje će saslušati priestolni govor.
onačno buduću sjednicu za de-
ne 20. o. mj.

dnevnom redu te sjednice stoji
anje zastupnika u pojedine odile.
imali da verificiraju nepreporne
doznačene njim takodjer ždrebom.

led po Primorju.

jsko-rovinjski kotar:

novog vijeka je umogljivo i učinku osu-
ževljivanje prihvaćen.)

Slavna skupština! I lanske
upravne godine pokosila je smrtna
kosa nekoliko članova naše družbe.
Preminuo je blagopokojni monsignor
Vinko Zamlić, kojega ste mnogi po-
znavali, a vi što ste ga poznavali,
sjećati ćete se njegove ljubeznivosti.
Rodjen bijaše od kmeta, a popeo se
je visoko samo svojimi vrlinama. Bio
je župnik-dekanom i papinskim
komornikom. Občio je sa gospodrom
visokog položaja, sa članovima carskih
činica i sa okrunjenim glavama i svuda
može je bio vidjen i štovan. On je

se jevodila mjeseca maja u srednjoj
i zapadnoj Istri. — Pozdravljam g.
Dr. Š. Kurelića, načelnika ove občine
koja nas je onako lijepo primila, a
on pozdravio. Pozdravljam sve one,
koji su sagradjivali ovaj liepi „Na-
rodni Dom“ te nam omogućili, da
možemo u njem saborovati — ovaj
„Narodni Dom“, u kojem se sakup-
ljuju naši ljudi iz pazinske općine
da slušaju nauke naših učenih ljudi,
koji se može nazvati hramom pro-
svjetle.

Pozdravljam prosvjetitelje ne
samo naših mladića u gimnaziji, nego

U 9 sati u jutro bijaše u metropo-
litanskoj crkvi sv. Stjepana svečana
sv. misa, na koju je knez-nadbiskup i
kardinal Gruscha sve zastupnike pozvao
i kojih su prisustvovali u paradi skoro svi
ministri, do 200 zastupnika i mnogo
drugog občinstva.

Zanimanje za svečano otvorenje bija-
še izvanredno. Već juče do podno bijaju-
poave razpačana sve ulaznice za sve ga-
lerije, te će danas nije moglo nijedno
dobiti na nikakav način.

Malo pred 11. satom bijaše krasna i
prostrana dvorana zastupničke kuće ca-
poduzetnik Bearz koji je občirao nove ceste.

Iz Altare. Primili smo obširan dopis
kojeg nemamo ciloga tiskati jer nam
to prostor ne dopušta a nagomilalo se
mnogo toga što mora radi svoje važnosti
u list. U tom se dopisu spominje Tone
Strmčić koji je vodio braću iz Kavranu,
te kako su izbornici u Šisanu skoro celi
dan trpili glad i žedju samo da gla-
suju! Lijep i ugodan je to dokaz narodne
svijesti, koji uljeva u čovječjemu srdu nadu
u sve to bolju budućnost. U Kavranu da
su živo radili za Rizicu: redar Kostesić
Marko, Čitari Forestal Sindikat iz Šisanu, i
Nek nam g. dopisnik oprostil, te se pre-

stvore svi naši vlasnici, kad se nadju za vadjenje. Ovom izgovoru doskotila je na okupu zajedno sa trojicom istarskih poslušnika i poduzećima knjižara i papirnica kojih koristi Cirilo-Metodski zidari u Zagrebu.

Klub Cirilo-Metodski zidari u Zagrebu.

Diviti se moramo odličnim rodoljubima u tom veleslužnom klubu, te će se Istarski Hrvati uvjek zahvalno i rado sjetiti odabrane te čete rodoljuba koji svaki mogući način pritiče Istri u.

U Osječkoj «Narodnoj Obrazi» da je taj klub razasao ovih dana štendionice u Hrvatskoj i Slavoniji komada narodnoga biljega za K i

Klub je umolio štendione, da biračile na svojim dopisima, ne bi stekao što veći popularitet nar. koji se do sada vrlo slabo rabi, iztakao u listu na štendione, da smjelo biti ni jedna štendiona, gdj u ravnateljstvu Hrvati, koja bi p narodni biljeg, radi tako malo sv K i o, a za tako užvišenu svrhu je «Družbina». Ovim putem objektiv klub još jednom na sve štendione, je poslao narodni biljeg, da ga pi upotrebe na sve dopise. Ni na jednou ne bi palo lijepo svjetlo, koj povratila. Do sada povratili su ga nekoje (jedno g) štendiona, a i te su kama tudijaca.

To isto vredi i za naše novčeve, čitanice, ina gospodarska d zatim odvjetničke i bilježničke pisi napokon za sve privatnike.

U Puli može se dobiti drožbine u našoj papirnici i u tržaški Fejt, smjelo biti lista, dopisnice i drugenice bez tog biljega. Mićimo se nam biti bolje. Drugi nas neće ako se mi sami ne pomognemo.

Kako je u Americi i komu se onamo putovati?

Napisao Hinko Širovatka, izdan žare u korist družbe sv. Cirila i Šimunić i drug), Zagreb; cijena

Pisac te najnovije brošure bio godina u Americi, te je ona plod jega proučavanja šteta i koristi iselj. Popularnim načinom i patriotsko mjerom tumači pisac prilike, u koje dovodi putovanje u Ameriku, te tumači, kada mu se isplati i kada tovati onamo; čega se imade čuvačiniti, da mu putovanje, ako se odluci — bude korisno u materijal moralnom pogledu.

Ova nam brošura dolazi veoma pa se ne može dovoljno preporučiti rodoljubima, da ju pomognu širiti slojevima naroda, osobito onima, i zaraženi pokretom iseljivanja. Bro dobro doći i našoj inteligenciji, jer predočuje život našega naroda preceana i pokazuje na manjke, koji su u iseljeničkom gibanju.

Naše uredništvo biti će svakog ruku za dobavu ove korisne knjige poručamo ju osobito gg. svećenik učiteljima da ju šire među narodom putujući u Ameriku.

Nadjenio. Prigodom držanja skupštine sv. Cirila i Metoda za Is Pazinu izgubio je njeko od skup burmuniticu ili tabaku od kosti i otkriveno je občinskom uredu županu, gde ju može pravi vlastnik da

Nered na pošti. Naši pred iz poreznih občina Sv. Lovreč, Materada — mještanska občina Umag — tuže nam se da dobivaju jako neuređeno naš list ili da pojedinim brojevima u občini nisu nedobiju. Neznamo na kojem postanskom uredu leži krivnja, pa bi molili si ravnateljstvo, da ono to razviditi dade, da se tako neredu doskoči.

Cigaretni papir i tuljeći u korist Istre.

Do sada nije papirši u korist Istre tako uspevao, kako bi mogao. Pušači izgovarali su se na to, da im je nespretno iz onakovih omota vaditi, dočim kod papirista »Otoman« je naslaga vrlo praktična

Občina Dekani u Istri isče za takojšnji nastop občinskega tajnika. Letna plaća K 1600 — s prošitim stanovanjem in z dosedanj običajnim nagradimi: za radu u vodstvo, ter poslovanje pri krajnjem solskem svetu in bratovščinah, u skupnem znesku K 460.

Ponuda je naslovili na podpisanega župana.

Zupanstvo Dekani, dne 10. junija 1907.

Japan;

Pleign L. r.

Listnica uredništva i uprave.
Ivan Mandić Krbune: plaćeno do
31/12. 1905.

Dohranjan a 3 zbrojnim kraljevskim u Kraljevskim godinama 1881. 1884. 1888.

Častna diplomska i zlatna kolajna u Viednu godine 1883.

Zlatna kolajna i zlatnički kraljevski u Rimu godine 1903.

Vraća na štendju uložene iznose do rooo K bez predhodnog otkaza, a iznose od rooo K ako se njoj kod uloženja sačlanano ustanovio vodi ili manji rok za otkaz, ne otkaz od 8 dana.

Zajmove (posude) daje samo zadružarom, i to na hipoteku i zaduženje sa garantijom.

Uredovni sati svaki dan od 9-10 sati prije podne i 3-6 sati posle podne; u nedjelju i blagdane ceste jutnje i avgusta mjeseca od 9-10 prije podne.

Društvena pisanica i blagajna nalazi se u Glivo S. Stefana br. 9, pismenno doma, gde se dobivaju pobliže informacije.

Zadržavaju se.